

Latviešu valodas
aģentūra

ŽURNĀLS ZINĀTKĀRIEM BĒRNIEM

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS

Runā! Lasi! Raksti!
Zīmē! Krāso! Līmē!
Domā! Spēlē! Tēlo!

2023

Žanna Evarte, Vineta Vaivade, Liene Valdmane

Māksliniece Anita Ozoliņa

Maketētāja Elīna Šulca

Latviešu valodas aģentūra, 2023

Izdevuma ISBN 978-9934-617-39-3

Apskati un izkrāso pasakas tēlus! Padomā un pastāsti,
kas varētu notikt šajā pasakā!

Agate

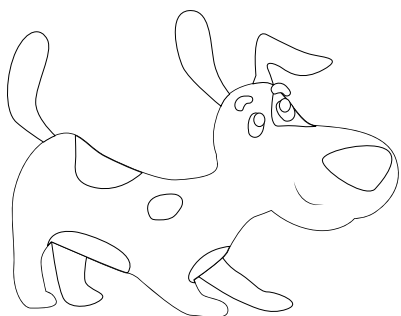
Vecmāmiņa

Elmārs

Robis

Žurkulēns

Lasi!

Reiz kādā mājā dzīvoja Žurkulēns un suns Robis. Žurkulēnam ļoti patika grauzt. Viņš bija pamēģinājis grauzt pildspalvas un telefona lādētājus, līdz kādā dienā izdomāja grauzt arī grāmatas. To ieraudzīja suns Robis un teica, ka vecmāmiņa ļoti dusmosies, ja Žurkulēns sagrauzīs grāmatu. Labi, ka Robis spēja Žurkulēnam grāmatu atņemt tieši tai mirklī, kad vecmāmiņa ienāca istabā. Izrādījās, ka Žurkulēns ir sagrauzis veselu lappusi Latviešu tautas pasaku grāmatā.

Pa to laiku mājās bija pārnākusi Agate un atvedusi ciemos savu draugu Elmāru. Elmārs iepazinās ar Agates vecmāmiņu un ieraudzīja viņai rokās pasaku grāmatu. Izrādījās, ka Elmāram ļoti patīk latviešu pasakas, dziesmas un rotaļas. Agate, to dzirdot, lūdza iemācīt kādu rotaļu, un Elmārs izvēlējās rotaļu „Ādamam bij’ septiņ’ dēli”. Rotaļā gāja gan Žurkulēns un Robis, gan vecmāmiņa, Elmārs un Agate.

Kā jau pasakā, viss beidzās labi – Žurkulēns apsolīja vairs negrauzt grāmatas un žurnālus. Vakarā vecmāmiņa atšķīra izglābto pasaku grāmatu un lasīja priekšā vēl nedzirdētu latviešu tautas pasaku.

Pastāsti, kas notika pasakā!

Ja vajag, izmanto dotos vārdu savienojumus:

mājā dzīvoja

patika grauzt

izdomāja grauzt grāmatas

vecmāmiņa dusmosies

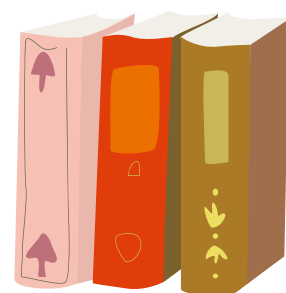
lappuse Latviešu tautas pasaku grāmatā

pārnākusi mājās

iepazinās ar vecmāmiņu

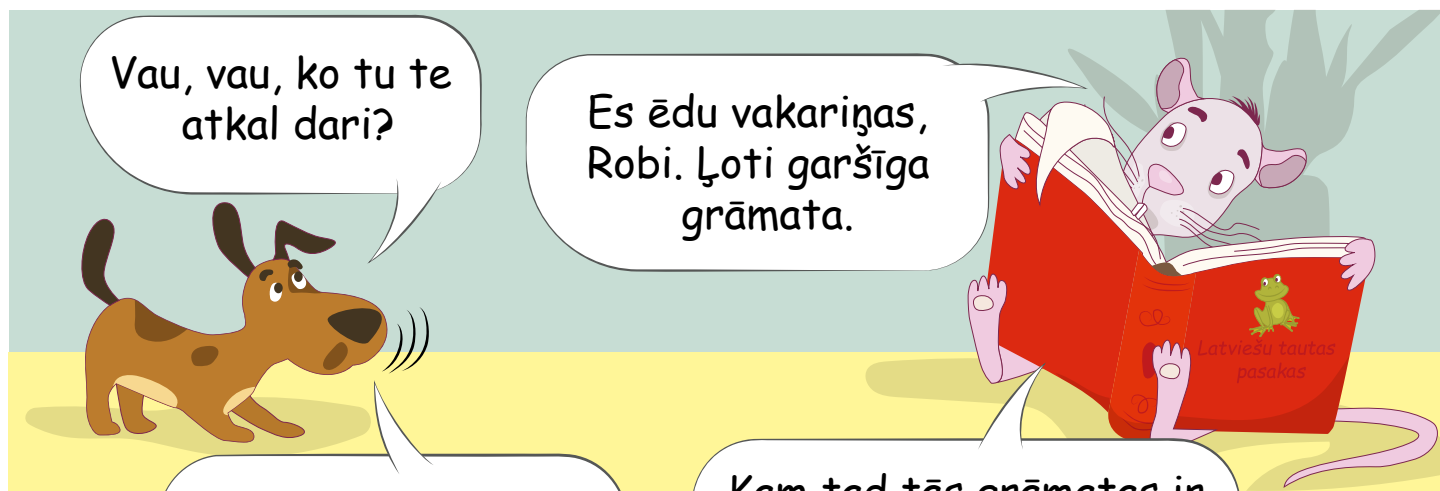
gāja rotaļā

lasīja pasaku

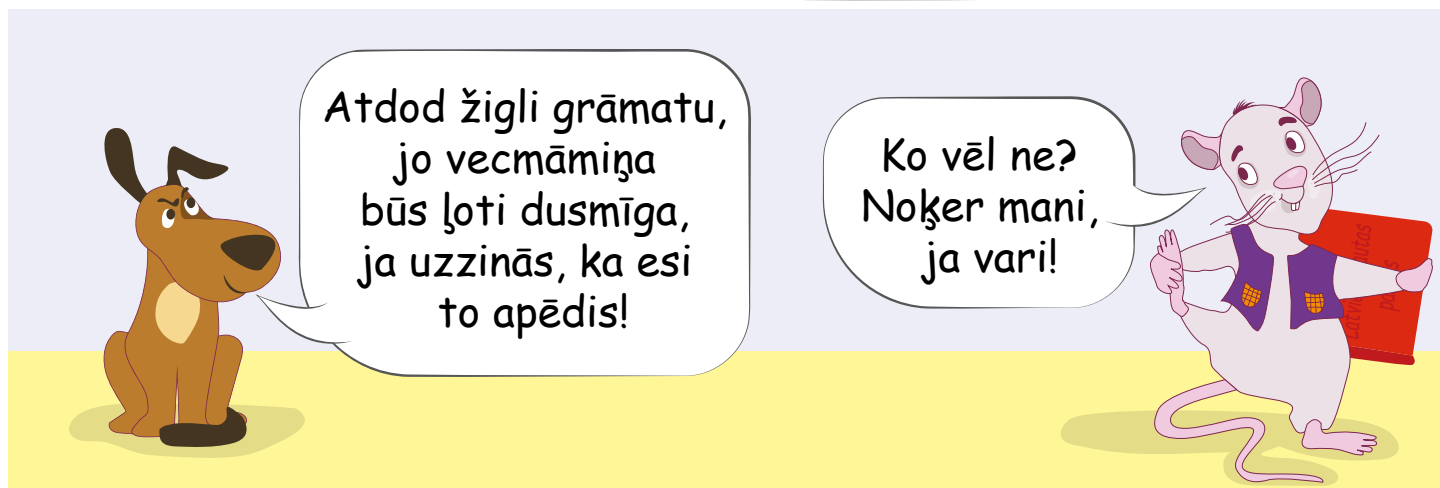
Lasi komiksu un veic uzdevumus!

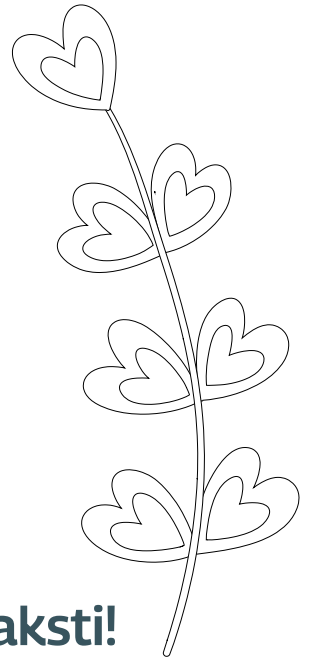
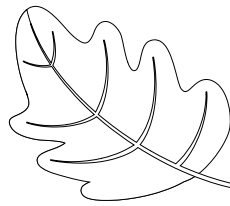
Ko tu dari? Ko par to teiks vecmāmiņa?

Kam tad tās grāmatas ir vajadzīgas? Šī lappuse noteikti ir īpaši garšīga.

**Lasi un atrodi vārdu rindās vārdus no komiksa 1. daļas!
Apvelc tos!**

brokastis, vakariņas, garšīga, kurpe, pildspalva,
telefona lādētājs, žirafe, grāmatas, skaļa, zīmējumi,
vecmāmiņa, bēdīga, lappuse, jautri, dusmīga

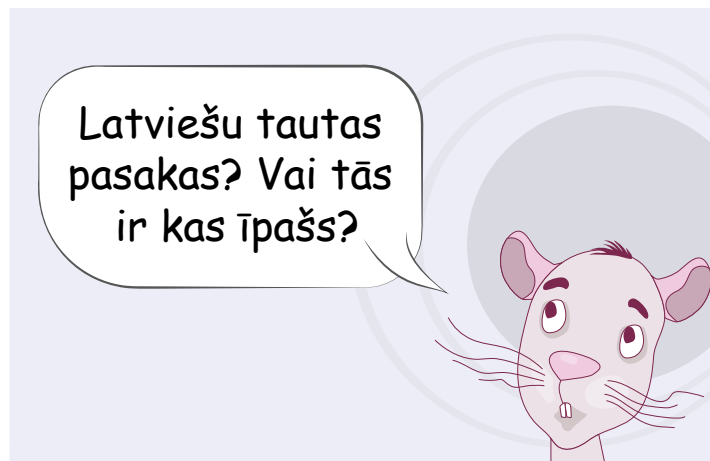

**Lasi apvilktos vārdus un sagrupē tos! Raksti!
Pastāsti citiem, kā tu tos grupēji!**

Tu gandrīz sagrauzi
latviešu tautas
pasaku grāmatu.

Latviešu tautas
pasakas? Vai tās
ir kas īpašs?

Protams, tās ir
mūsu senču
pasakas.

Ā, tāpēc man likās, ka
garšoja kaut kā īpaši.

Viņš apēda
veselu lappusi.

Ak, tu, palaidnis tāds!
Žigli uz savu krātiņu!

Gandrīz izpostīja
manas bērniņas
atmiņas.

VĀRDNĪCA

šausmas - lielas bailes,
briesmas, bīstamība
palaidnis - kāds,
kurš izdara pārkāpumu,
izturas nevēlami

senči - sen dzīvojuši
radinieki, priekšteči
žigli - strauji

Izveido pasaku grāmatas satura rādītāju!
Raksti to pasaku nosaukumus, ko esi dzirdējis vai lasījis!
Vari izdomāt arī savus pasaku nosaukumus!

Satura rādītājs

_____	 3
_____	 7
_____	 9
_____	 11
_____	 14
_____	 16
_____	 18

Iepazīsties, vecmāmiņ! Tas ir mans jaunais draugs Elmārs. Viņš ir atbraucis no Latvijas.

Labdien! Ļoti patīkami!

Labdien, Elmār! Vai esi apmeties mūsu pilsētā?

Jā, es dzīvošu trīs mājas tālāk, aiz parka.

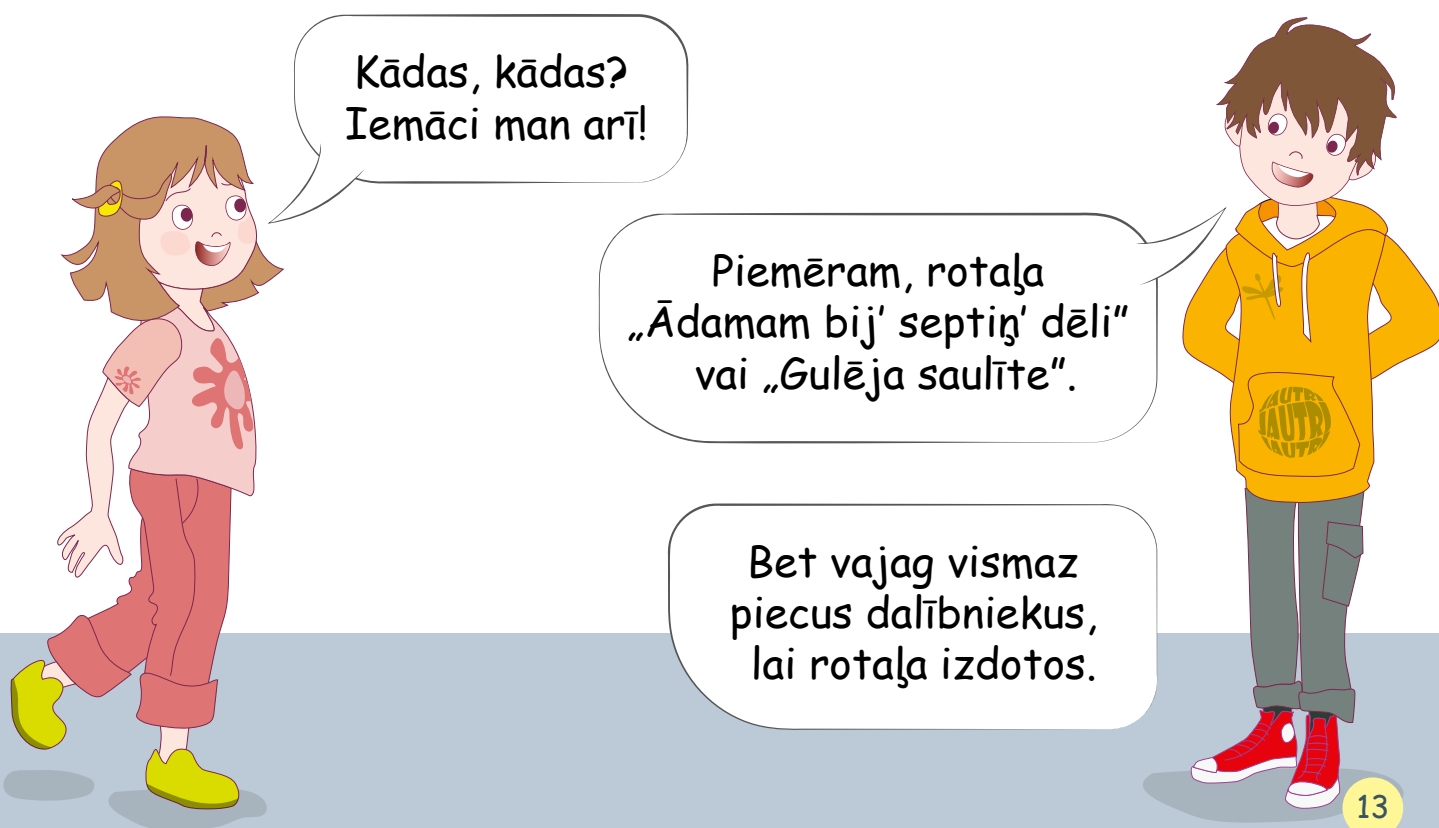
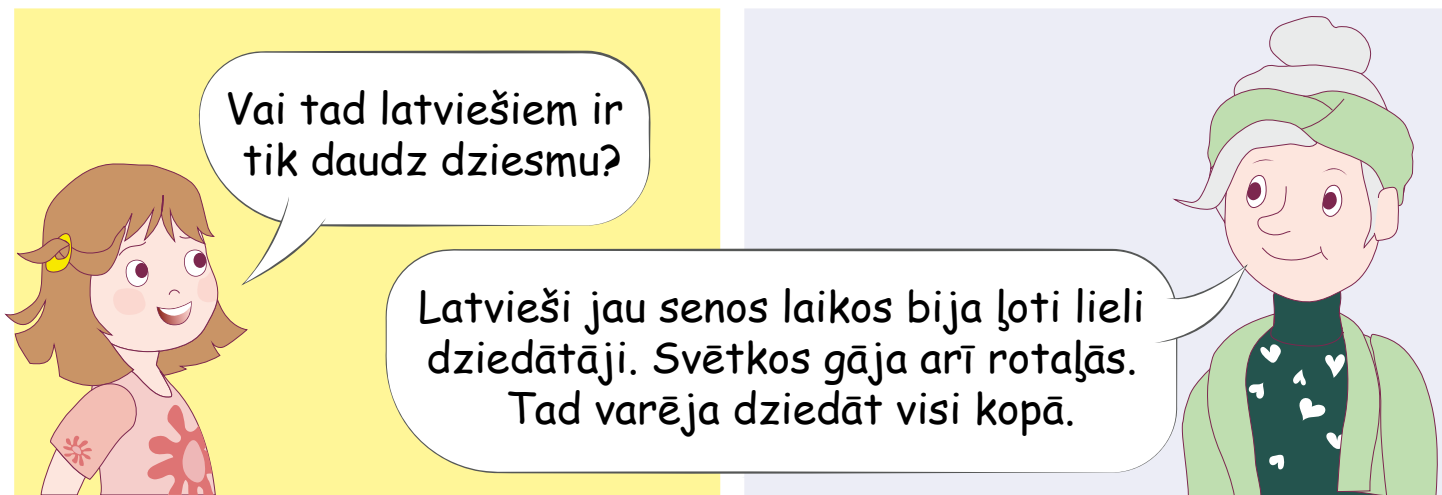
Brīnišķīgi!

Es zinu šo grāmatu! Man ir tieši tāda pati!

Viņš ir ļoti gudrs. Viņš prot vairākas valodas.

Tiešām? Tu proti lasīt latviski?

Jā! Mēs tagad visi sadosimies rokās, bet Agate ies vidū. Sākumā mēs dziedāsim pantiņu, bet beigās Agatei būs jārāda kaut kāda kustība. Pēc tam visi šo kustību atkārtosim kopā.

Ādamam bij
septiņ' dēli, septiņ' dēli.
Ne tie ēda, ne tie dzēra,
ne tie zin', kas jādara.
Ne tie ēda, ne tie dzēra,
ne tie zin', kas jādara.
Visi dara tā!

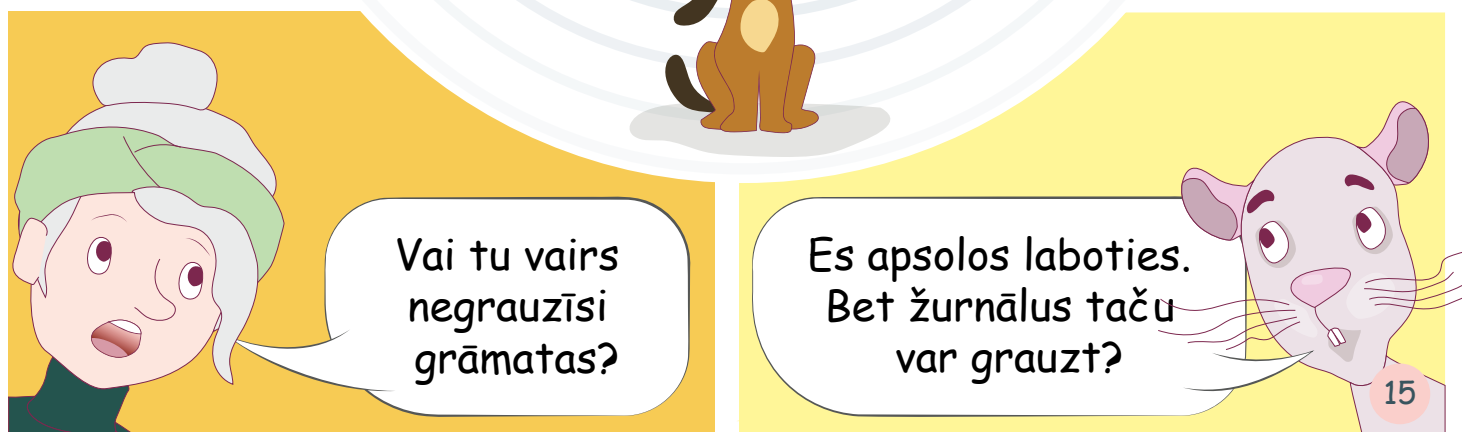

Tā gan bija jautra
padarīšana.

Un kas jādara tālāk?

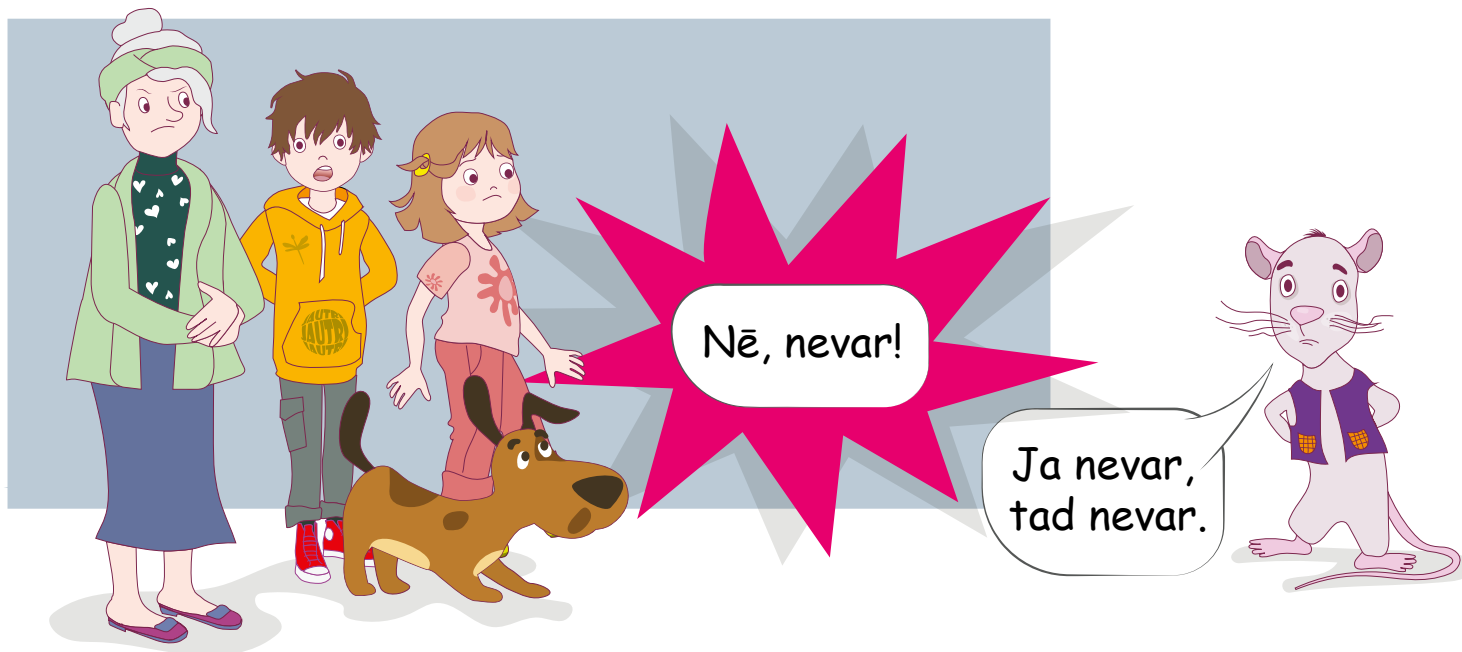
Vau, vau, tagad
es būšu vidū.

Es šo rotaļu atceros.
Tālāk vidū iet
kāds cits.

Vai tu vairs
negrauzīsi
grāmatas?

Es apsolos laboties.
Bet žurnālus taču
var grauzt?

VĀRDNĪCA
folklorā - tautas
sacerēti daiļdarbi

apmesties -
iekārtoties
uz dzīvi

Ieraksti vārdos trūkstošos burtus!

gr_mata

pil_spalva

zīm_jumi

vakari_as

vecmāmi_a

pa_aka

drau_s

r_taļa

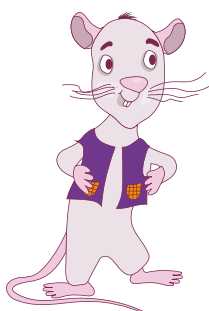
žurn_ls

Savieno teikumu ar pasakas varoni, kurš to saka!

Brīnišķīgi!

Viņš ir ļoti gudrs.

Ļoti patīkami!

Ķer viņu, ķer!

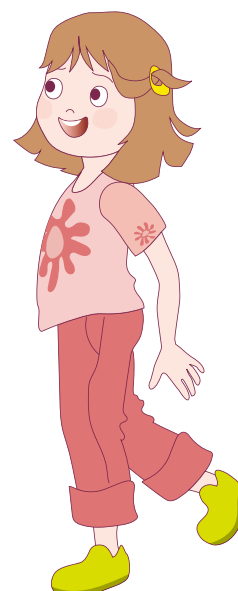

Kas ir rotaļa?

Un kas jādara tālāk?

Protams!

Ja nevar, tad nevar.

Savieno saderīgās teikuma daļas!

Viņš prot

ja vari!

Kādi interesanti

latviešu pasakas.

Es ēdu

zīmējumi!

Noķer mani,

no Latvijas.

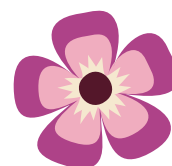

Tas ir mans jaunais

kāds vecs kungs.

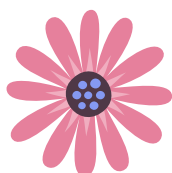
Viņš ir atbraucis

vakariņas.

Man ļoti patīk

vairākas valodas.

Reiz dzīvoja

draugs Elmārs.

Mini mīklas! Savieno mīklu ar tās atminējumu!

Ne koks, ne cilvēks, tomēr
lapu un prāta diezgan.

Kas pelna maizi ar muti?

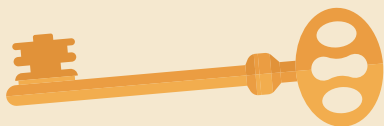
Četri stabi, divi ragi,
aizmugurē — pātadziņa.

Pilna mājiņa baltu putniņu,
iemet vienu kumosu, visi ēd.

Kas dzird visu, bet pretim
nerunā?

Žurkulēns paspēja sagrauzt šo pasaku grāmatas lappusi. Esi uzmanīgs un atjauno to!

ZELTA ATSLĒGA

Kādā aukstā, aukstā ziemas dienā žurkulēns brauca uz mežu malku cirst. Viņš bija ļoti nosalis un izdomāja, ka viņam jāatrod zelta atslēgu, lai atvērtu durvis. Visapkārt bija dziļš sniegš. Zēns paņēma lāpstu un ķērās pie darba. Te pēkšņi, sniegu tīrīdams, viņš atraka zelta kastīti.

„Pagaidiet!” viņš domāja. „Kur zelta atslēga ir, tur arī atslēgai jābūt.” Viņš meklēja, meklēja un tiešām turpat netālu atrada arī spožu zelta atslēgu.

Tūdaļ viņš slēgs zelta kastīti un aizbrauc mājās. Gaidīsim, kad viņš atslēgs, redzēsim, kas tur iekšā būs!

Lasiet pasaku un iestudējiet teātri!

Lomās:

Teicējs

Žurkulēns

Robis

(suns)

Vecmāmiņa

Agate

(mazmeita)

Elmārs

(Agates draugs)

1. aina

Istabā pie grāmatu plaukta sēž Žurkulēns.

Žurkulēns: Ko gan te varētu pagrauzt, kamēr neviena nav mājās? (*Staigā pa istabu un meklē.*) Pildspalvu es jau graužu. Tā nebija garšīga. Telefona lādētāju es arī jau graužu – tas nebija jautri. Hm... Grāmatas! Tās gan es vēl neesmu pagaršojis. Sāksim ar šo. (*Izvelk no plaukta grāmatu, apsēžas uz grīdas un sāk šķirstīt.*) Kādi interesanti zīmējumi! Droši vien garšīgi arī.

Istabā ieskrien suns Robis.

Robis: Vau, vau, ko tu te atkal dari?

Žurkulēns: Es ēdu vakariņas, Robi. Ļoti garšīga grāmata.

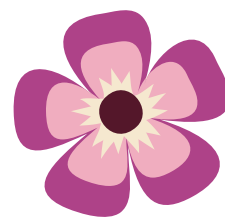
Robis: Ko tu dari? Ko par to teiks vecmāmiņa?

Žurkulēns: Kam tad tās grāmatas ir vajadzīgas? Šī lappuse noteikti ir īpaši garšīga.

Robis: Atdod žigli grāmatu, jo vecmāmiņa būs ļoti dusmīga, ja uzzinās, ka esi to apēdis!

Žurkulēns: Ko vēl ne? Noķer mani, ja vari!

Žurkulēns skraida ar grāmatu pa istabu, bet suns Robis cenšas viņu noķert.

2. aina

Istabā ienāk vecmāmiņa. Tajā brīdī suns ir satvēris grāmatu un mēģina to izraut Žurkulēnam no ķepām.

Vecmāmiņa: Kas te notiek? Kurš plēš manas grāmatas?

Žurkulēns: Es neplēšu, es tās ēdu.

Vecmāmiņa: Ak, šausmas! Tūlīt pat atdod!

Suns izrauj grāmatu no Žurkulēna ķepām un atdod vecmāmiņai.

Robis: Lūdzu! Es izglābu grāmatu.

Vecmāmiņa (vēršas pie Žurkulēna): Kurš tevi, mazo palaidni, izlaida no krātiņa?

Žurkulēns: Es neesmu vainīgs. Tā bija Agate. Viņa aizmirsas aizvērt durtiņas. Bet man ļoti gribējās kaut ko pagrauzt.

Vecmāmiņa: Tu gandrīz sagrauzi latviešu tautas pasaku grāmatu!

Žurkulēns: Latviešu tautas pasakas? Vai tās ir kas īpašs?

Vecmāmiņa: Protams, tās ir mūsu senču pasakas.

Žurkulēns: Ā, tāpēc man likās, ka garšoja kaut kā īpaši.

Robis: Viņš apēda veselu lappusi!

Vecmāmiņa: Ak, tu, palaidnis tāds! Žigli uz savu krātiņu!

Suns dzen Žurkulēnu laukā no istabas. Abi iziet.

Vecmāmiņa: Gandrīz izpostīja manas bērniņas atmiņas.

3. aina

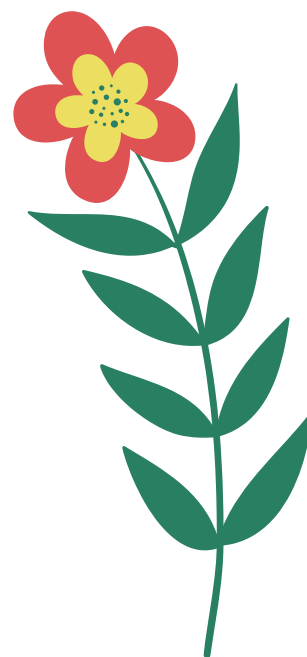
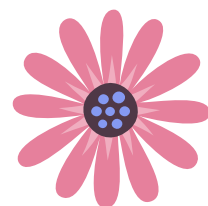
Istabā, jautri čalodami, ienāk mazmeita Agate un viņas draugs Elmārs.

Agate: Iepazīsties, vecmāmiņ! Tas ir mans jaunais draugs Elmārs. Viņš ir atbraucis no Latvijas.

Elmārs: Labdien! Ļoti patīkami!

Vecmāmiņa: Labdien, Elmār! Vai esi apmeties mūsu pilsētā?

Elmārs: Jā, es dzīvošu trīs mājas tālāk, aiz parka.

Vecmāmiņa: Brīnišķīgi! (*Mēģina ielikt grāmatu plauktā.*)

Elmārs: Es zinu šo grāmatu! Man ir tieši tāda pati!

Vecmāmiņa: Tiešām? Tu proti lasīt latviski?

Agate: Viņš ir ļoti gudrs. Viņš prot vairākas valodas.

Elmārs: Protams, ka es protu lasīt latviski. Man ļoti patīk latviešu pasakas.

Vecmāmiņa: Man arī bērnībā ļoti patika.

Elmārs: Es zinu ne tikai pasakas vien! Skolā es gāju folkloras pulciņā.

Agate: Ko jūs tur darījāt?

Elmārs: Mēs dziedājām dziesmas, gājām rotaļās, piedalījāmies svētkos. Bet mans tētis dziedāja kori, kurš piedalījās pat dziesmu svētkos.

Teicējs: Pēc tam vecmāmiņa pastāstīja, ka pirms 50 gadiem, kad viņa vēl bija pavisam jauna, viņa arī piedalījās dziesmu svētkos. Tas bija ļoti skaists pasākums. No visas Latvijas bija sabraukuši vislabākie kori. Visi bija tautas tērpos. Kori dziedāja skanēja pāri visai Mežaparka estrādei. Un vēl viņa pastāstīja, ka dziesmu svētki Latvijā pastāv jau 150 gadu. Pirmie Vispārējie latviešu dziesmu svētki notika 1873. gadā.

Agate: Vai tad latviešu valodā ir tik daudz dziesmu?

Vecmāmiņa: Latvieši jau senos laikos bija ļoti lieli dziedātāji. Svētkos gāja arī rotaļās. Tad varēja dziedāt visi kopā.

Elmārs: Jā, es arī zinu vairākas latviešu rotaļas!

Agate: Kādas, kādas? Iemāci man arī!

Elmārs: Piemēram, rotaļa „Ādamam bij’ septiņ’ dēli” vai „Gulēja saulīte”. Bet vajag vismaz piecus dalībniekus, lai rotaļa izdotos. (*Nopūšas.*)

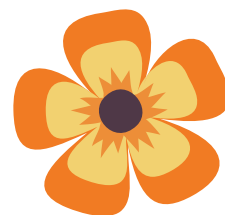
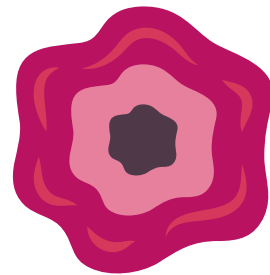
Istabā ieskrien Robis un Žurkulēns.

Robis: Ķer viņu, ķer!

Agate (*sauķer Žurkulēnu*): Ahā, rokā esi!

Elmārs: Jūs gan tagad esat daudz! Tieši tik, lai ietu rotaļā.

Žurkulēns: Rotaļa? Kas ir rotaļa? Vai viņu var grauzt?

Vecmāmiņa: Nē, lielais grauzēj! Rotaļā jāiet!

Žurkulēns: Jāiet?

Elmārs: Jā! Mēs tagad visi sadosimies rokās, bet Agate ies vidū. Sākumā mēs dziedāsim pantiņu, bet beigās Agatei būs jārāda kaut kāda kustība. Pēc tam visi šo kustību atkārtosim kopā.

Visi sadodas rokās un iet rotaļā.

Visi: Ādamam bij' septiņ' dēli, septiņ' dēli.
Ne tie ēda, ne tie dzēra, ne tie zin', kas jādara.
Ne tie ēda, ne tie dzēra, ne tie zin', kas jādara.
Visi dara tā!

Agate lec uz vienas kājas un plaukšķina rokas. Pārējie atkārt.

Žurkulēns: Tā gan bija jautra padarīšana!

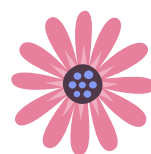

Agate: Un kas jādara tālāk?

Vecmāmiņa: Es šo rotaļu atceros. Tālāk vidū iet kāds cits.

Robis: Vau, vau, tagad es būšu vidū!

Visi atkārt rotaļu. Pēc rotaļas saguruši atsēžas kur kurais.

Vecmāmiņa: Vai tu vairs negrauzīsi grāmatas?

Žurkulēns: Es apsolos laboties. Bet žurnālus taču var grauzt?

Visi pārmetoši paskatās uz Žurkulēnu.

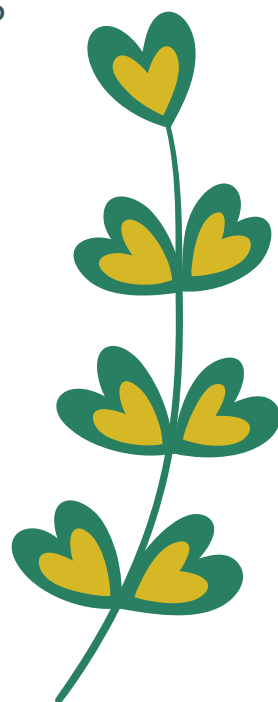
Visi: Nē, nevar!

Žurkulēns: Ja nevar, tad nevar.

Vecmāmiņa: Es tev nopirkšu kaut ko garšīgu, ko pagrauzt.

Agate (*sniedz vecmāmiņai grāmatu*): Vecmāmiņ, vai tu palasīsi mums šovakar kādu latviešu tautas pasaku?

Vecmāmiņa: Protams! Klausieties! (*Atver grāmatu.*)
Reiz dzīvoja kāds vecs kungs.

Papildiniet teātra izrādi ar vēl divām rotaļām! Aprakstiet katru rotaļu un iemāciet to pārējiem!

Rotaļa „_____”

Sagatavošanās rotaļai _____

Rotaļas apraksts _____

Noteikumi _____

Cita svarīga informācija _____

Rotaļa „_____”

Sagatavošanās rotaļai _____

Rotaļas apraksts _____

Noteikumi _____

Cita svarīga informācija _____

**Teātra izrādes noslēgumā pastāstiet latviešu tautas vai
pašu izdomātu pasaku!**

Pasaka „_____”

[illegible]

Veidojiet teātra izrādes plakātu!

TEĀTRA IZRĀDE

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS

Aktieri

Biļešu cena

Biļetes nopērkamas (kur?, kad?)

UZ TIKŠANOS IZRĀDĒ!

Veidojiet ieejas biļetes izrādei „Latviešu tautas pasakas”!

TEĀTRA IZRĀDE

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS

Izrāde notiks _____

Jūsu vieta _____ Ieejas biļetes cena _____

Svarīga informācija _____

TEĀTRA IZRĀDE

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS

Izrāde notiks _____

Jūsu vieta _____ Ieejas biļetes cena _____

Svarīga informācija _____

TEĀTRA IZRĀDE

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS

Izrāde notiks _____

Jūsu vieta _____ Ieejas biļetes cena _____

Svarīga informācija _____

TEĀTRA IZRĀDE

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS

Izrāde notiks _____

Jūsu vieta _____ Ieejas biļetes cena _____

Svarīga informācija _____